

Ρέας Γαλανάκη, Ελένη ή ο Κανέννας (απόσπασμα)

[...] Εκείνη όμως η πυρά δεν έκαιγε, αφού την άναψε γυναίκα που θρηνούσε. Ουρλιάζοντας, πέφτοντας καταγής, λύνοντας και τραβώντας τα μαλλιά της, σαρκάζοντας την τέχνη της ζωγραφικής, καλώντας σε βοήθεια τους προγόνους, βρίζοντας την απάθεια των ουρανών. Φαίνεται ότι τα δάκρμά μου για τον Ιωάννη με είχαν τυλίξει σε υγρό σεντόνι, για να μην αισθάνομαι την κάψα. Εκτός και αν με ειρωνευόταν κάποιο θαύμα, ή αν μαγικές, πιο φιλόφρονες δυνάμεις, με προστάτευαν απ' τη λάβρα της φωτιάς. Ωστόσο εκείνες οι φλόγες, που έκαναν στάχτη τη ζωγραφική μου κάποιο δειλινό του Μάη, πάνε τώρα είκοσι περίπου χρόνια, μένουνε μέχρι σήμερα ψυχρές.

Ήμουν πιο νέα τότε και πιο ευκίνητη. Έναν έναν ξεκρέμασα τους πίνακές μου από το καρφί τους, τους κουβάλησα στη βεράντα πάνω από τη θάλασσα και τους σώριασα στη μεσαία μαύρη μαργαρίτα του βοτσαλωτού. Πήγε να με εμποδίσει η Λασκαρίνα, της έδωσα τέτοια σπρωξιά που έπεσε χάμω. Εκεί να μείνει, τη διέταξα. Έμεινε κλαίγοντας ολονυχτίς. Σηκώθηκε όταν ξημέρωσε και βεβαιώθηκε πως η καινούρια μέρα ήταν μια κανονική ημέρα. Με πήρε, ότι είχα κι εγώ ξαγρυπνήσει σωριασμένη πλάι στα αποκαΐδια, και με πήγε να ξαπλώσω. Θα πλάγιασε κι εκείνη. Κανέννας πλέον δεν ανάσαινε εδώ μέσα, εκτός από την πιστή δούλα μου κι εμένα — αλλά ποιαν εμένα; [...]

[...] Το τελευταίο αμάρτημα αυτού του κύκλου ήταν το ότι, καθώς έκαιγα τα έργα μου, κοίταξα από διαστροφή ζωγράφου τη φύση. Είδα τον Μάιο να 'χει στολίσει τα γαλάζια του μαλλιά με άσπρες νεφέλες. Είδα ένα βαθύ πορτοκαλί να τις κυριεύει με το χρώμα της φωτιάς, ακριβώς όπως συνέβαινε στη «Ναυμαχία των Πατρών», τον πίνακα που εδώ μέσα είχες ζωγραφίσει, Ιωάννη — καλωσόρισε, μόλις σε φώναξα, συνέχεια καπνίζοντας μπροστά σε μια σειρά μηλόδεντρα του παραδείσου. Είδα τη θάλασσα, που γύριζε αργά προς το ιώδες μιας επιτάφιας νύχτας. Στην άκρη της, διότι έλαβε άκρη εκείνη τη στιγμή η θάλασσα, είδα τον «Θαλάσσιο Ίππο», τη στερνή σου φάτνη, να σε παίρνει μακριά. Άρχισα να σου τραγουδώ και να σε νανουρίζω.

Χρέος μου ήταν να ανάψω αυτή τη φωτιά. Έπρεπε να 'χεις φάρο την πυρά των έργων μου, για να αποφύγεις τους κινδύνους στο ταξίδι σου. Μα πιο πολύ, για να θυμάσαι πού ήταν το φως και να μπορείς να επιστρέφεις στο σπίτι του Γιάννη και της Μαρίας Χρυσίνη Μπούκουρα, εσύ, ο Ιωάννης Μαρία Χρυσίνης Αλταμούρας. Γιατί, ακόμη και αν έπεσαν οι φλόγες μόλις τελείωσαν το έργο τους, ποτέ δεν σβήνει μια πυρά από πίνακες ζωγραφικής. Δεν σβήνει, αλλά δεν μπορούν και να τη διακρίνουν όλοι. Η Λασκαρίνα, λόγου χάριν, δεν τη βλέπει. Εγώ, που βρίσκομαι στη μετά τη ζωή ζωή των γυναικών, τη βλέπω κάθε που βραδιάζει να ξανακάνει στάχτη τη ζωγραφική μου.

[πηγή: Ρέα Γαλανάκη, Ελένη ή ο Κανέννας, Καστανιώτης, Αθήνα 2004, σ. 186-187, 188-189]